

Inhoud

- Het kalf van Claude De Clerck
- 17 februari 1619 – Rakende de brouwers
- 10 april 1619 – De brouwers in de gevangenis
- 10 april 1619 - Jacob Delantsheere huurt het Reepken
- 18 april 1619 – De predicatie van de woorden Gods
- 28 april 1619 - Brouwers en de calchiede naar Vlamertinge
- 4 juni 1619 – Pieter van Damme en Mayken nemen een lening op bij Jan Wydts
- 5 juni 1619 – Anneke Savate en de dis
- 16 Juni 1619 – Brouwers graan
- 17 juni 1619 – Brouwersgoeden gekocht en Hommelhof als borg
- 17 juni 1619- De stichting van een jaarmis voor Jacquemynten Blaese –
- 17 juni 1619 – Jooris Loy en Janneken nemen een lening op bij Pieter Diedeman
- 22 juni 1619 – De maan
- 23 juni 1619 – ommestelling – zuiveren vaart – mei houwen – processie
- 5 juli 1619 – Jan Spilleboudt heeft wolle gekocht
- 23 juli 1619 – Koop van hommelen – hop
- 8 augustus 1619 – Antheunis le Jeune geeft zijn vrouw het vruchtgebruik van de woning
- 9 augustus 1619 – Hofstedeken 't Naelooxken te Proven
- 27 augustus 1619 – Broeder Andries, eremiet te Sint Janscappelle
- 2 september 1619 – Een lening van de gilde van t heilig sacrament
- 18 oktober 1619 – Nieuw college
- 23 oktober 1619 – De tienden van de stede
- 30 oktober 1619 – Christiaan Glorieux en Loyse nemen een lening op bij Renault Meerlebeck
- 6 november 1619 – Losrente met grond 't Leeuken
- 12 november 1619 – Pieter Ellieul neemt een lening op bij Francois Colpaert
- 16 november 1619 – Hop verkocht
- 18 november 1619 – Hout voor de armen van Sint Jans
- 18 november 1619 – De dis van Sint Bertens koopt land

- 11 december 1619 - PROCES TEGEN DE VAGABONDEN

De doedelzakspeler – Jacob Jordaens

*Illustratie uit: Well met
gossip: or, Tis merrie
when gossips meete
Door Samuel Rowlands*

**Nieu Liet van 't Kalf.
Claude De Clerck
A° 1619.**

In 't Ypersch quartier
sach ick gaen en loopen
een vier-voetich dier;
't was ghebrocht om
koopen:
dus drie pont en half
kochtmen dese beeste,
voor een bruloft-feeste:
't was ghenaeamt een kalf.

Dit kalf, groot ghenouch,
was terstont gheslegghen,

en den man, die 't slouch,
heeft het vel ghekreghen
voor zijn slaen en vlaen,
want zy d'oncost zochten
en ten versten brochten
't kalf int sijen en braên.

't Kalf, heel lanck en smal,
moeste op vremde wijsen
de ghoê lieden al
vande bruloft spijsen;
want elck, kleen en groot,
die daer was gheseten,
mocht niet anders eten
dan kalf-vlesch toe broot.

Eerst de claeukens net,
al scheen 't wat op slechte,
waren voort gheset,
in 't eerste gherechte,
peynskens wel ghekoct
op verscheyden soorten.
Dit was 't kalfs gheboorte
zoo te zijn ghebrockt.

Huspot naer den heesch
en 't ghebraên, met eenen,
was al van het vleesch

van 't kalf met vier beenen,
hancken leckerlick
waren afghesneden
van 't kalfs jonghe leden,
't was een wonder stick!

't Hoofdt was onghecloofdt,
- zijn 't niet vremde wercken? -
voortghebrocht als 't hoofdt
van een schoon wilt vercken,
met een appel rondt
van araingen schoone
stonter fray ten toone
in kalfs muul of mondt.

Dit al wel te pas
was goet voor de gasten:
al 't volck datter was
moeste daer niet vasten;
want dit kalf, niet bodt,
spijsde al de bende,
en daer bleef in 't eynde
noch wat overschot.

Van dit schoon
juweel
is noch overbleven
een groot vierendeel;
't was in coop
ghegeven
voor acht stuyvers
ghelt,
korte meer noch
mite,
dus wel ten proffyte
was dit kalf bestelt.

Oorlof, man en wijf,
ick moet u dit
heeten,
doet om tijds
verdrijf

dit kalf somtijds bleeten;
als ghy zijt verheucht,
singhet telcken keere
niemant tot oneere,
maer om maken vreucht.

Illustratie uit: Afbeelding van mine - Door Daniel Heinsius

Rakende de brauwers

Nieuw statuyt raeckende de brauwers ende de vutleveringhe van hemlieden bieren

Omme te beletten de
grootte ende
meenichvuldighe
fraulden die
daeghelickx
ghecommitteert worden
bij eenighe brauwers
ende brauweghen deser
stede in prejuditie niet
alleene van de impost
ende impositien van de
lande
nemaer oock alles ende
principalick van de
accijsen ordinaire ende
extraordinaire der selve
stede competerende bij
octroyen van haere
hoocheden op de bieren

der stede ghevent ende ghesleten,

Mijne heere balliu, burghmeesters, schepenen ende raeden hebben van nieuws gheordonneert ende ghestatueert, ordonneren ende statueren bij desen dat van nu voorts alle de selve brauwers ende brauweghen sullen telcken brautsche die zij brauwen sullen voor t'breeken van haerlieden ghijl overbrenghe schriftelick billiet onder haerlieden handtteecken ende handen van de congtrolleur inhoudende t'getal van tonnen groot byer dat zij dien keer sullen ghebrauwt hebben op de boete van xij pond parisis voor elcke brauste, den helft ten proffiete van de heere ende d'ander helft ten proffiete van den aenbrengher

Ordonnerene bovendien de selve brauwers ende brauweghen over te brenghe bij schriftelijke billiet als vooren in de handen van den selve controlleur altijt op den 1ste dach van elcke maendt, d'uutlverynghe hemlieden ghedaen van de selve grootbieren die zij ghebrauwen sullen hebben met pertinente specificatie

Folio 207

Waer ende aen wien deselve ghelevert zijn ende dat soo wel van vutleveringhe ghedaen danof in vattiens als in tonnen ende halfve tonnen op ghelicke boete te bedeelen als vooren, verbiedende de selve brauwers ende brauweghen eenighe bieren te laeten lichten vut haerlieden brauwerien tot behoufve van eenighe weerden, weerdinnen ofte andere wonende buuten deser stede ende jurisdictie, dan siende danof billiet onder thandtteecken vanden thresorier op de boete van vj ponden parisis voor elcken reyse ende de verbeurte van de byeren, welcke bieren gaende buuten den stede ende jurisdictie by niemant en sullen moeghen vutghevrocht ende ghelaeden zijn dan bij de dienaeren van de stede, op ghelicke boete ende verbeurte

Welcke billietten de selve dienaeren ghehouden werden ten daeghe vande selve vutleveringhe te draeghen in handen van de voornoemde controlleur, ghelick zij in costume zijn te doene van de bieren bij herberghiers deser stede ghedebiteert interdicerende wel expresselick dat voorgeseyde brauwers ende brauweghen eenighe groote bieren vuyt haerlieden brauwerien te laeten lichten, voor wye dat het zij, in vattiens min houdende dan seshien stoopen op ghelicke boete van vj pond parisis ende de verbeurte van den byeren, welcke vutleveringhe van biere zij niet en sullen moeghen doen op sondachen nocte ghebooden heylichdaeghen, op ghelicke boete ende verbeurte

Folio 208

Verbiedende de selve brauwers ende brauweghen eenighe bieren te laeten lichten vut haerlieden huusen ende brauwerien in halfve tonnen ofte vattiens, dan bij de bierwerckers daertoe ghestelt ende ghecommitteert op de boete van iij pond parisis ende de verbeurte van de byeren ten laste van den brauwer ende ghelick boete ten laste van de gonnen tselve byer lichtende

Van welcke lichtinghe ende vutleveringhe van byeren de selve byerwerkers ghehouden werden de notitie te houden ende de selve daeghelickx over te gheven aen de voorgeseyde controlleur op arbitaire correctie

Alle weclke boeten ende verbeurten bedeeft werden als voren blijvende desen niet jeghenstaende alle voorgaende statuiten den desen niet contrarie ende in vigeur

Adlus ghedaen ende gheresolveert bij voorseyde collegien van weth ende raeden op **den xvij february 1619**

Ende ghepubliceert den iij Marte 1619

Phl. Raulé

Gepubliceert ter bretesque ordinaire deser stede van Poperinghe den inhouden hier vooren Toorconde als eersten clercq der greffie deser stede desen 18de 9bris 1789 – P.J. Dupont

Gepubliceert ter bretesque ordinaire deser stede ende jurisdictie van Poperinghe den inhouden hier vooren door mij onderschreven eersten clercq der greffie deser voornoemde stede desen 16de january 1791 – P.J. Dupont

26 februari 1619 – Oten Bordouf versus de baljuw - SAP120D - nummer157

Heesch ende calaigne omme den bailliu causa officij heescher jeghens **Osten Bordouf**, ghevanghen verweerder, dienende voor ulieden mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten zecht dheescher in faicte dat den verweerder hem

zoo verre vergheten heeft dat hy heeft belaecht **Jacques van Renynghe**

naer dien hy tzamen hadden **ter herberghe vande Magdaleene** gheweest inde voorleden zomer ende aldaer eenen gheschil ofte different ghehadt zulcx dat hy verweerder hem Renynghe ghequetst heeft ende zoo ghetraecteert dat hy naer dien noyt vulkommen ghezontheyt ghehadt heeft ende eyndeynghe deur dindispositie ghecauseert by de zelve quetsure ghestorven.

Heeft oock te diversche tyden hem ghevanteert te deurschieten **Frans van Beveren** zynen schoonvader, metgaeders **Jan Roens** zynen zwaghene lopende in heurlieden huuzen met een vierroer ende achter de strate - tzelve ter diversche tyden afschietende, zoo voor heurlieden deuren als elders, niet zonder groote perickel van iemanden te quetsen, griefen ofte ter doot te brynghen - zelfs ten anschauwen vande amman die zulcx hem blameerde ende hem daerof vermaende te absintneren, welke vermaen hy vilipenderende de zelve insolventien niet en heeft willen laten.

Over zekeren tyt oock hy verweerder willende van zyn leven vercrancken **Frans Keerne**, brauwer, dat hy stillekens voor zyn deurezat alwaer den verweerder op tonvoorzienste vut zyn huus ghecommen es met **een hommelsteke** in zynen handen, met den welcken hy slouch met groote cracht naer thooft vande voornoemde Keerne, schynende hem met den zelve salcht te willen assommeren ende de hersschen in slaen twelck ghenouch te mercken was want alzo den zelve Keerne den slach was wynckende - es de hommelsteke met den slach ghecommen met groote forse inden weech, dat noch op deze heure de teeckenen daer in staen ende dit zonder eenighe oorzake ofte voorgaende cause te weten.

In welck quaet voornemen hy verweerder noch met ende mee perseverende heift hem noch zoo verre vergheten als dat hy op den 19de sprockelet laetstleden 1619 den voornoemde amman ende dienaers faictelick wederstaen heift int exerceren van huerlieden officie daer zy ten huuze vande weduwe **Franchois Keerne**, drapier hem quamen executeren op acte van condemnatie in welke resisterende hy met een mes ghesneden heeft inden craech ende carzacke van **Jacques De Smet** ende hem met zynen zelfve snyder zeer ghequetst in zynen dume - heet den amman met een vuyst gheslaeghen jeghens zyn aanzicht, dat tzelve al leelick mismaeckt ende zwart wiert ende **Jean Quenal** met zyn voeten ghesteken jeghens zyn schein daer deur hy griefvelick ghequetst wiert - boven dat hy poochde de voornoemde amman met de zelve messe int aanzicht te griefven - in teecken van dien heeft met tzelve mes den amman ghesneden een langhe snede in de voye van zyn hoet - ontwyffelick meenende hem zoo in zyn aanzicht te griefven ende schenden - uterlick heeft met alle manieren van resistentie hem behlopen - zeggende dt hy niet meede gaen en zoude ende expresselick weeygherende mede te gaene - niet alleen int huus maer oockachter de strate tot de vanghenesse toe met groote schandale ende furie.

Dat meer es en zeer te poinseren, den verweerder niet in vanghenesse zynde en hout niet op van hem te gorieren vande amman ende zyn ij dienaers zoo ghetraecteert te hebben - niet anders beclaghende dan datter niet met ij waren - dat hy zulcx hadde oock moghen doen, hem berommende indien hy vut vanghenesse ware van noch veel meer questie te doene ende zyn quaet te wreken - d'occasie daer toe commende waernemen.

Te vreesen zynde ghemerckt hy hem in een alsulck dissolat leven begheeft als duchteloos - zonder vrees -

zonder eenich achterdyncken dat hy mochte oft iemant ter doot brynghen ofte wel eenich merckelick ander goot quaet bedryfven.

al welke ondeghelick regiment niet lydelick en es zonder condigne punitie anderen ten exemple.

mids welcken concluderende dheescher tendeert ten ende den verweerder ghecondemneert zy in alzulcke punitie als u edelen naer de meerite ende exigentie vande faicten zal bevynnen te behooren, biedende preuve - met heesch van costen - imploratie naer style - protesterende te moghen zynen heesch accumuleren de zake zoo ghedisponneert vyndende.

v maert 1619

Andwoorde omme Osten Pardou ghevangen verweerder jehens den bailliu causa officie heescher dienende voor mijn heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe.

Inden eersten es waerachtich als dat den verweerder Jacques van Renynghe ghequetst heeft ende en es daer niet op te letten, deur dien hy verweerder met de zelven van Renynghe ende zyn vrinden veraccordeert es ende oock de sierurgien betaelt heeft dat alhier neit te psse en compt.

Angaende van Frans van Beveren, sverweerdeers schoonvader es onwaerachtich dat hy hem wilde doot schieten ende oock Jan Roens en zal niet connen blycken want op den tyt waren Frans van Beveren ende Jan Roens vute stede.

Nopende van Frans Keerne beweeren dat hy verweerder hem hadde slaen met een hommelsteke en weet hy verweerder daer af niet te spreken, nochte zegghen deur dat hy verweerder om te dronckenschap was ende en wiert gheen hommelsteke te plecke noch oock noeyt gheen questie met hem kend ghehadt en heeft.

Nopende dat den verweerder den ampman zoude ghesleghen hebben emt zyn vust en zal niet connen blycken deur dien dat den amman met zyn dienaers tsamen hem verweerder angevallen met groote feurie niet anders den verweerder dinckende ofte de dienaers zouden hem vercranckt ghehadt hebben an zyn leven zulckx dat den verweerder in groote vreesse gheroupen heeft moort moort, zy willen my vermoorden ende daer toe de verweerder griefcelick ghequetst hebben, in zyn ansicht, boven zyn rechter ooghe, met hen gheweire. presenteret preuve op dit artikcel.

angaende dat hy verweerder Jacques de Smet zoude ghequetst hebben met zyn mes es onwarachtich - ja, te contrarie - staende eetende caes ende broot heeft hy Smet hem verweerder angevallen ende heeft zyn handt ant mes ghesleghen ende hem zelven ghequetst.

Nopende Jan Canael en heeft den verweerder nie ghedaen om hem ghequetst hebben an zyn been want den verweerder als dan gheen schoen an en hadde - zelve te contrarie heeft hy Canael te meerder tyt van'tjaer altoos quae ende zeer been zulck dat den verweerder daer af niet en weet te spreken.

mids welcken den verweerder concluderende tendeert tot slakyinghe van vanghenesse - heeschende costen met protestatie naer style.

Replycque omme den bailliu deser stede heescher jehens Osten Bordouf, verweerder voor ulieden mijne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten
dheescher tzynen

doen .... Van Renynghe ghequetst hebben ende de chirurgien betaelt , zulcx dat in alle ghevalle hij consequentelick te condemneren doet inde boete van xxx pond parisic te bedeele naer tinhoudt vande statuten dezen angande. Hoewel dheescher verstaet te proberen dat den voornoemde Renynghe van de ghekende gheinfererde quetsure ghestorven es.

Ende gaet dheescher niet an taccord met daeldynghen vande voornoemde Renynghe ghemaect als tzelve maer rakende zoo verre anghynck doffense an heurlieden vader ghedaen ende niet de misdaet jehens justitie.

Den verweerder hem zelve confirmerende

daer hy zecht vande gheattenteerden anslach met eenen hommelsteke ande persoon van Frans Keerne niet te weten, ende daer naer zecht§ at hy alsdan over van dronckenschap was, want den verweerder moeste ulieden zelve anslach wel weten gemerckt hy zecht dat hy int doen vande zelve - by drancke was twelcke elckanderen nuraneert.

Presenterende dheescher tsurplus van zijnen heesch ende anzech souffisantlick te doen blycken.

Boven dien ten daghe als den verweerder den voornoemde Reninghe quetste hy oock met een bloot mes aggrasserde de huusvrauwe van de amman dat indient hem en hadde gheweest zoude of de zelve van haer leven berooft ofte ten minsten haer zeer ghegrieft hebben, dat oock int cas van lochenynghe blycken zal van gehnoughen mids welcken...

22 Maerte 1619

Duplicque omme Osten Pardouf ghevangen verweerder jehens den bailliu heescher dienende voor myn heeren burghmeestrs ende schepenen der stede van Poperynghe

inden eersten al dat hem den bailliue als heescher den verwerder zoude willen ten laste legghen als dat Jacques van Renynghe saliger nu soude ghestorven zyn deur de quetsteuree byden verwerder an hem Renynghe gheinseert - es onwarachich ende oock contrarie zoo het blyckt by zeker attestatie hier annex ondergheteekent byden doctoer inde medysyne ende noch anderresurgien hem Renynghe gehopent hebben bynnen de stat van Ghendt.

Ende noch boven dien de kynderen van hem van Renynghe tzelve niet en reputeren noch oock ten laste legghen dat hy vande quetseure zoude ghestoreven zyn want zy wel contrarie weten.

Anfgaende dat hem den verweerder noch ten laste leght dat hy zoude hebben met een bloot mes de huusvrauwe van de ampman zoude ghedrecht hebben en es der niet op te letten, deur dien datter gheen feyt ghedaen en es. myts welcken den verwerder concluderende, tendert tot slakynge ut vanghenesse ten mynsten op cautie juritoire ende fidejusoire

9 maart 1619 – Verkiezing van de hoofdmannen der hoeken - SAP435 - folio 53

Hoofdmannen ghecooren by t'collegie van de wet ut de elf houcken der jurisdictie ende stede van Poperynghe upden ix de maerte 1619

Oosthouck - Simon Beyt , Andries Huughe

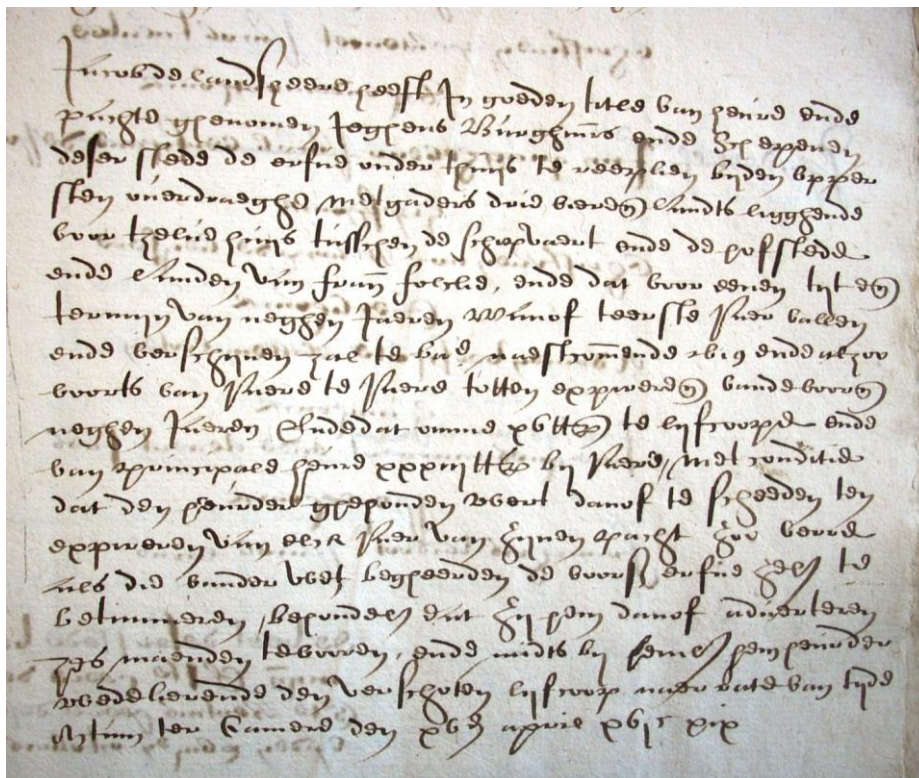
Edewaerthouck - Jan Pieren ende Simphoriaen de Radt

Haghebaerthouck - Jan van Zootkercke - Andries Vermote
 Lyssenthouck - Mahieu van Neufville - Christiaen Visaige
 Wipperhouck - Jaspas Beynoot - Andries de Zaghere
 Hellehouck - Christiaen Plaetevoet - Jacob Taluwe
 Schoudemonthouck - Jan Dewulf d'oude - Jan Quaghebeur
 Hipshouck - Christiaen Nol - Marcx de Keysere
 Eeckhouck - Adriaen Verschote - Willem Looten
 Hamhouck - Clays Moreel ende Alaert Faes
 Pezelhouck - Franchois Widoot - Jacob Lucas

15 april 1619 - Jacob
 Delantsheere huurt het
 Reepken – Register subalterne
 wetten – SAP345 – folio 53

Jacob Landsheere heeft in
 goede titel van heure ende
 pachte ghenomen jehens
 burghmeesters ende schepenen
 deser stede de erfve ende thuyse
te reepken bij den oppersten
 overdraeghe
 metsgaders drie roeden landts
 liggende voor tzelve huys
 tusschen de schipvaert ende de
 hofstede ende landen van Joan
 Folcke

ende dat voor enen
 tijt ende termijn van
 neghen jaren,
 wanof teerste jaer
 vallen ende
 verschijnen zal te
 baefmisse
 naestcommende
 1619 ende alzo
 voorts van jaere te
 jaere totten
 expireren van de
 bovenschreven
 neghen jaeren
 ende dat omme

Omme 16 schelle te
 lijfcoope ende van
 principale heure
 xxxij pond parisise
 bij jaere, met

conditie dat den heurder ghehouden wert danof te scheeden ten expireren van elck jaer van

bieren waer ende an wie de zelve zullen ghelevert zyn up ghelycke boete
Item dat de zelve brauwere gheen vat bieren utleveren zullen anne weerden ofte andere
buuten de jurisdictie dar up voorgaende billet vanden tresorier upden boete van vj pond
parisis ende verbeurte vanden bieen ende dat
niemandt en zal vermoghen de zelve bieren te wercken ende laeden ande
vande stede up de zelve boete ende verberute
schuldich ende ghehouden werden de zelve billetten te leveren in handen van den
contrare
ten daeghe van de utleverynghe.
dat oock de zelve brauwere ge-heen groote bieren ut en zullen leveren voor d'inzitenen deser
stede in

Ter vergaderynghe van bailliue, wetten ende raeden ende notable ghehouden den xvijde april
1619

upden propositie voor desen an 'collegie vande wet ghedaen byde heere van Wirse
hoochbailliu van ypre van weghen vooght ende schepenen der zelve stede - raekende de
versochte adsistentie tot legghen vande
chalcyde van Vlamertynghe tot de chalcyde deser stede - is gheresolveert de zelve heere te
zegghen dat men
considerende de cleene middelen deser stede ende ander pregnanter redenen - de collegien
moveren van ghemene advyse en is yet te contribuieren
tot legghen van de zelve calciede buuten dese jurisdictie -
niet min omme den zelve heere eenichsins te gheliefven, datmen ten coste
deser stede zal doen legghen behoorelicke calcyde zoo verre als de jurisdictie deser stede haer
bestreckt naert utwysen vander steenen
pael aldaer staende , zoo haest
als de voornoemde van ypre haerlieden calcyde tot daertoe ghebrocht zullen hebben,
behoudelick ende met conditie dat zulck werck volcommen zynde
d'insetenen deser stede ende jurisdictie met
calchyghelt en zullen belast zyn
tusschen de stede van Ypre ende dese jurisdictie
van d'insetenen vande stede ende schependomme van ypre ende vlamertynghe alhier
verheescht zal werden
ende dat danof ghemaect zal zyn behoorelicke
acten
daertoe dienende

4 juni 1619 – Pieter van Damme en Mayken nemen een lening op bij Jan Wydts - SAP 397 - Renten
--

Pieter van Damme filius Pieters - brauwere - ende Mayken zyne huusvrouwe -
comparerende in persone - kennen ende belyden - wel ende deuchdelick vercocht te hebben
aen **Jan Wydts** -
eene erfvelicke losrente van twee ponden grooten by jaere - den pennynck zesthiene - voor de
somme van tweendertich ponden grooten vlaemsch
by de vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen -
innegegaen zynde te baemesse laetstleden xvjc achthiene - wannof teerste jaer vallen ende
verschynen zal te baemesse commende int jaer xvjc neghenthene - ende alzo voorts van
jaere te jaere - eeuwelick ende erfvelick ...

verbyndende daerinne tvierde deel van vieren van neghen ghemeten ofte daerontrent hofstede - ghemeene met Pieter van Damme filius Matheus ende Jacques Canaert - ligghende inden Hamhouck - aboutterende

metten westende up sint sixtstraete - de noortzyde de hofstede vanden zelven Van Damme - ende zyne broeders - van oosten de bornbuschdreve - van zuuden de boomgaert van Maellaert Moreel -

Item noch de helft van de helft - ghemeene als vooren - van drie ghemeten een lyne zaylants inden zelven houck - streckende zuudt ende noort - tzuuthende inde beeke - de westzyde jeghens tgroene straetgen - tnoorthende tkriekhof van Pieter van Damme - d'oostzyde an tlandt van Willem de Snepere

Item noch de helft vande helft van twee ghemeten zaylandts ghemeene als vooren - streckende metten weszynde tlandt vanden heere van Sint Bertins - de noortzyde den voornoemde Pieter van Damme - de zuutzyde tlant vanden disch van Sint Bertins - de noortzyde den voornoemde Pieter van Damme - doosthende up 't groene straetgen

Item noch de helft vande helft van twee ghemeten zaylants inden zelven houck - ghemeene als vooren - streckende metten zyuthende int waterloop - d'oostzynde tlandt van Matheus de Wyckere - de westzyde taldnt van Clais vande Goosteene

Item noch de helft vande helft van zeven vierendelen zaylandts inden zelven houck - ghemeene als vooren streckende metten zuuthende up tvoorseide landt - de westzyde an tgroene straetgen ende Willem de Snepere - tnoorthende up de Sint Sixtstraete -

Item noch de helft vande helft van een ghemet zaylandts inde'n zelven houck - ghemeene als vooren - streckende zuudt ende noort - dsootzyde den voornoemde Pieter van Damme - ztuuthende ende westzyde tlandt vanden disch van Sinte Bertin -

wesende de voorseide zes partien in pachte ghehouden by den voornoemde Jaecques Canaert

Item noch drie vierendeel x roeden hofstede ligghende inden voornoemde Hamhouck - achter de scheure daer den voornoemde Canaert woont - van oosten end van zuuden den boomgaert van Maillaert Moreel - van westen het Kriekhof - vande voorseide Pieter van Damme - ende meer andere -

Item noch onderhalf ghemet xxx roeden hommelhof inden voorseide houck - streckende metten noorthende upden boomgaert van Maillaert Moreel - tzuuthende in de waterloop - de westzyde tlant vanden voorseide Pieter van Damme - doostzyde den zelven Damme -

zynde de voorseide zes eerste partien emmers tvierde van dien zoo voorseit is - voor desen belast met eene rente van twee ponden grooten by jaere - den pennynck zesthiene - ten proffyte van Jan Berteloot ende dander twee partien zyn voor desen zuuver ende onbelast ende voorts met inninghe naer costume

Actum present Jaecues Wtts - Jan Bollaert - Maillaert vande Goosteene - Franchois Folcke ende Jan Fobert - schepenen

den iiijde juny 1619

5 juni 1619 – Anneke Savate en de dis – Renten – SAP 397

Anneken Savate huusvrauwe van Juliaen Patuaert ligghende zieck ende cranck te bedde hebende noch goet verstand ende memorie, de welcke heeft met haeren eighen wille, zodnerbedwanck van yemant ende met aggratie vanden voorseide Patuaert ten desen present upghedreghen ende ghelegateert by voorme van testamente, zoo zy doet by desen, ten proffyte, oorboore ende behouwe vanden disch van Ste. Bertins deser stede, de somme vn zes pnden grooten vlaemsch te haelen ende revrouvreren naer de doot ende overlyden van haer comparante ende den voorseide Patuaert haeren man ende niet eer ande ghereetste ende apparentste goedynghevan tvoorseide janneken, comparante ende dit al ter acceptatie van

Boudewyn Beuten, dischmeester vnden zelve disch ten desen present, maeckende den voorseide disch vande voorseide somme vry acteur omme etc.

Actum present Maillaert van Goosteede, vervanghende jan Folcke, schepenen

Den vden juny 1619

't Zelve Janneken gheeft ende legateert inschelick by vorme van tesatmente als vooren ten proffyte, oorboore ende behouve van Pieter Patuaert, zoone vanden voornoemde Juliaen gheprocreert by Marie Lefasse, zijne eerste huusvrauwe ten desen present ende accepterende, de somme van twaelf ponden grooten te haelen ende recouvreren naer de doot ende overlydenvan tvoornoemde janneken ende dne voorseide Juliaen haeren man ende niet eer alsvooren

Actum ten daeghe nede preentie als vooren

Tvoorseide janneken gheeft ende legateert inschelick by voorme van testamente als vooren ten proffyte van Toussain Savate haeren eyghen broeder ter acceptatie van Frans Blancquert ten desen present, de somme van twaelf ghelicke podnen grooten te ahelen ende rrecouvreren naer haer doot ende van de voroseide patueaert haeren man ende niet eer, alsvooren

Actum ten daeghe, jaere ende presentie als boven.

16 Juni 1619 – Brouwers
graan – Renten SAP 397

Franchois Widoot filius
Franchois wonende te
Ste. Janscappelle
comparerene in persooene
kendt ende belydt wel
ende deuchdelick
schuldich te zyne an
Maximiliaen Leullieve
ten desen present ende
accepterende,
de somme van xxix pond
xiiij schele viij deniers
groten vlaensch
procederende van coope
ende leverynge **van**

brauwers graen

reste van meerder somme by slote van rekenynghe staenden upden Hamhouckvan de voornoemde Maximiliaen ten desen gheroyeert

belovende de zelve somme te betaelen emt vyf ponden grooten te baefmesse naestcommende 1619 tooter vulle betaelynghe vande voorseide somme van xxix pond xiiij schele viij deniers grooten ende indien den voornoemde debiteur in faulte ende ghebreke bevonden waere van elck vande voorseide payementen te betaelen telcken valdaeghe emmers zes daeghen van dien daernaer onbebrenen in dien gevalle rente metgaders heele schult ghevallen ende ghehouden bydene zoo voorseiden es te betaelen

aldus ghedaen in de presentie van Bollaert ende Maillaert vande Goosteene
den 16de juny 1619

17 juni 1619 – Brouwersgoeden gekocht en Hommelhof als borg - Renten SAP 397

Danneel Decodts filius Jans,

comparerende in persooene –

kendt ende belydt wel ende deuchdelick schuldich te zyne

an **Renault Meerlebeck** ten desen present ende accepterende de somme van neghen en tneghentich ponden grooten vlaemsch by slote van trekennynghen procederende van coope ende leveringhe van **brauwers goeden**

belovende de zelve somme te betaelen by drie egale paiementen

dannof teerste vallen ende verschynen zal te baefmesse naestcommende - het tweede te paesschen daernaer ende het derde ende laetste paiement over de volle betaelynghe binnen vier maenden naer tvallen van tvoorseide tweede payment

ende omme den voorseyde Meerlebeck danof twel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren,

zoo heeft den voorseyde Danneel eersten comparant, daerinne verbonden ende verobligiert zoo hij doet by desen, drie ghemeten ofte daerontrent hommelfhof ligghe opden coutere deser stede – aboutterende metten noort ende westhende den heere

Van oosten den voorseyde couter

Van zuuden thommelhof van **Dieryck ende Maillart Liebaert** den zelve Daneel

competerende by laeghe by hem ghedaen jehghens **Jaecques de Plackere** zynen oom – jehghens vier lynnyn zaylandt ligghe inde prochie van Harynghe

Item noch twee ghemeten een lynne xxx roeden **zaeylandts** inden **Edewaertshouck**

ghebruyckt by **Jan Lefebvre** streckende metten oosthende ende westzyde jehghens tlandt van de kercke van Ste. Jans

Tnoorthende tlandt vanden heere deser stede

Tzuuthende in den pit aldeaer staende

Item noch een lynne lxvij roeden inden voornoemde houck, streckende met de westzyde jehghens tlandt van **Chrispiaen Liebaert,**

Doostzyde **Olivier de Nuwelaere,**

Tzootende **Loys Makeblyde**

Tnoorthende de kynderen van **Christinken Mostaert** wesende de voorseyde twee laetste voor desen belast met eene erfvelicke losrente van twee ponden grooten by jaere den pennynck sesthiene ten proffytte van **Jan Denys** zonder meer,

Omme by faulte endee ghebreke van betaelynghe van de voorseyde somme ende elck payment zonderlynghe de zelve daeranne te verhaelen ende recouvreren zal volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert

Actum present Jan Fobert ende Jaecques Wydts schepenen den

Xvij juny 1619

17 juni 1619- De stichting van een jaarmis voor Jacquemynken Blaese – Renten – SAP 397
--

Bouduyn Vanderclyte als voocht vande naerghelaeten kynderen van jonckvrauwe **Jaacquemyncken Blaese,**

gheprocreert by wylent heer **Chaerles Vanderclyte** zynen broeder,

comparerende in persone, cedeert ende transporteert in voldoenynghe vanden testamente ghedaen by tvoorschreven Jaacquemyncken in haere levene,

te proffytte, oorboire ende behouue vande kercke van Ste. Bertins deser stede

ende van de ghilde vande heilighen sacramente inde zelve kercke – elck zes ponden parisis by jaere in eene erfvelicke rentebrief van vij ponden parisis by jaere,

sprekende ten laste van Pieter van Damme filius Matheus ende Magdalene, zyn huusvrauwe ende ten proffytte vanden voorseide Chaerles

vallende jaerlicx te halfmaerte – al volghende de letteren van constitutie in daete vanden xxvj juny 1614 ten passeren van deser ghesien
 ende dit ter acceptatie van **Jan Fobert ende Claes Devos**, kerckmeesters vande voorseide kercke ende dheer **Pieter vanden Peereboome** ontfanghere vande zelve ghilde ten desen present met expressen laste ene conditie dat de zelve acceptanten ende haerlieden naercommers in officie,
 schuldich ende ghehouden werden jarelickx ter eewighen te doen doene ghezaemdelick thaerlieden coste over de ziele van tvoorschreven Jaecquemyncken ende alle ghelovighe zielen, een lesende messe van requiem telcken upden laetsten april in elck jaer
 Actum present Andries Rebault ende Jan Bollaert, schepenen
 Den xvij juny 1619

17 juni 1619 – Jooris Loy en Janneken nemen een lening op bij Pieter Diedeman - SAP 397 – Renten

Jooris Loy ende Janneken zyne Huusvrauwe hebben een lening opgenomen bij Pieter Diedeman - verbyndende daerinne een huys metten erfve daer onder ende achter liggende - staende ende liggende up de zuutsyde vande Gasthuysstraete deser stede - aboutterende metten noorthende up de voorseide straete - van westen Lodewyck Hauwen - van oosten tgasthuys - van zuuden relicta Willem de Vos - voor desen zuuver ende onbelast

22 juni 1619 – De maan - SAP 397

Pieter Merten filius Joos comparerende in persone - cedeert ende transpoteert ten proffyte oorboire ende behouwe van **Corneel Lauwyck** - ten desen present ende accepterende - een erfvelicke losrente van twee ponden grooten by jaere - den penninck xvj - metten proffyte vande rate vanden loopende jaere - sprekkende ten laste van Joossyne de weduwe van Vincent van Amelee ende ten proffyte vanden voornoemde Joos Maerten - bezet ende ghehypothecquert op eenen vierendeel landts erfve ende catheil liggende inden Edewaerthouck deser jurisidictie
 Item een huys ghehaempt **de Maene** metten stalle staende up **dYperdamcoutere**
 Item een huys int Peperstraetgen - vallende jaerelickx den xvj sporcle - al volghende de letteren van constitutie in daeten van den xvj in sporcle xvc tweeentachtich - dies breeder ghedraghende ten passeren van desen ghesien ende ghelezen - den transportant verstorven ende ghesuccedeert by den doot ende overlyden van Proontgen de wedewe vanden voorseide Joos zyn moedere – maeckende de voorseide Corneel vande zelve rente metten proffyte vande rate vanden loopende jaere - zoo voorseit is - vry acteur - etc.

ende dat voor sulcke somme van penninghen als tcapitael vande voorseide rente bedracht -
boven acht schellynghen grooten danof den transportant hem houdt te vreden ende voldaan
passerende mids desen den voornoemde Corneel danof quitantie absolute
Actum present Chritiaen Mannen ende Frans Folcke schepenen
den xxijde juny 1619

1619 - 50 d - Bestuur
23 juni 1619 – ommestelling – zuiveren vaart – mei houwen – processie

Gheadverteert eenen ighelick van wegghen burghmeesters, schepenen deser stede datmen
wonsdaeghe naestcommende besteden zal dinnynghen ende collecte vande
ommetellynghen gheconsenteert by burghmeesters, schepenen, raden ende notable der zelve
stede upden ijde lauwe 1619 - ten laste vande generale insetenen van deze, zoo wie
gaedynghe heeft omme de zelve te coelcteren mach hem vynden ten voorseide daeghe ten elf
heuren vor noene in schepencamere alwaer men dezelve besteden zal by
vermeersynghe ende up alzulcke conditien ende be
alsmen ten zelve daeghe verhaelen zal.

Men adverteert eenn yghelicx van wegghen de zelve burghmeesters ende schepenen alle de
proprietarissen ende pachters ghelandt zynde jehghens de schipvaert
deser stede dat
elck over syne zynde dezelve vaert souffisantelick reyen ende zuuveren binnen den tyt van
xiiij daghen - ordonneren de officieren daertoe
ghestelt naer t'expireren van de voroseide xiiij daeghen de zelve te schauwen ende de gonne
in faulte bevonden zynde te condemneren
inde boeten daertoe staende by faulten van welcke zaal gheschauwet zyn by heere ende
wetten.

Men verbiedt insghelicx eenen ighelicken van wegghen heere ende wetten als by voorgande -
statuute eenighe mey te hauwen, snyden ofte haelen in ander
lieden elsten hemlieden niet toebehoorende up de boete van drie ponden parisis ten laste
vande gonne tzelve doende, tlecken reyse dat
tzelve gheschieden zal ende arbitraire correctie.

Insghelicx adverteert men van wegghen de zelve burghmeesters ende schepenen, d'officieren
van alle de ambachten deser stede ende elcken van
hemlieden bysondere hemlieden te voorsiene van toortsen - elk van zoo veele als zy by
voorgaende statuut ghelast zyn ende dat jehghens de ommebanck deser stede - omme daermede
de processie te verciereren, naer costume.

Insghelicx oock dofficeren ende ghildebroeders vande drie schotterlicke ghilden deser stede
metgaders vande vyf camers van retorycke hemlieden debvoir te doene omme de
zelve processie ende ommgeanck te verciereren als van ouden tyden.

ghepubliceert ten bretesaque der stede van Poperynghe upden xxiiijde juny 1619.

5 juli 1619 – Jan Spilleboudt heeft wolle gekocht – Renten SAP 397

Jan Spilleboudt comparerende in persone verkendt ende belydt wel ende deuchdelick
schuldich te zyne an **Jan de Vynck filius Mathijs** ten desen present ende accepterende de

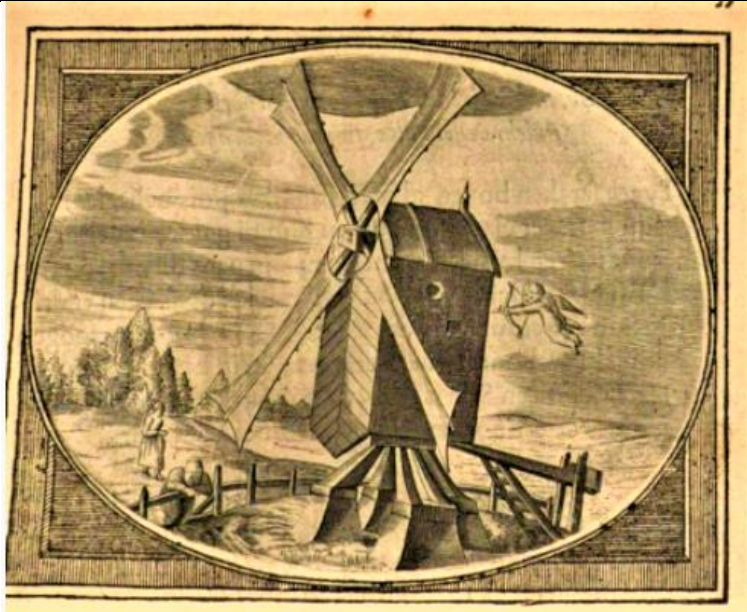
somme van zessenvyftich ponden zes schelle parisis spruytende van coope ende leverynghe van wolle by den voornoemde Spilleboutd tzyen contentement ontfaen ende ander ghemeens

Belovende de zelve somme te betaelen by twee egale payementen – d'een helft binnen xiiij daeghen aner dete deser ende de resternde helft te Baemesse 1619 naestcommende emmers veerthien daeghen dernaer onbegrepen

Waerinne wy schepenen ondrghenoompt den voorseide Spillebout met zynen consente ghecondemneert hebben ende dese tzyen laste ghewesen executoire talder justitie zoo wy hem condemneeren ende wysen excutoire by desen nietjghenstaende verjaerthede, tyle ofte uxande ten dien contrarie danof hy Spilleboutd mids desen vercdlaert te renunchieren

Actum present Jan Fobert ende Jaecques Wydts, schepenen
desen vde july 1619

23 juli 1619 – Koop van hommelmel – hop - SAP 397 – Renten

Pieter Ellieul transporteert in handen ende ten proffyte van **Jacob Roelens**

de jaerschare landpacht die vallen zal te bamesse xvjc xx ten lste van Jacques Liebaert - Christiaen Maes - Jan Boulenois ende Chrispiaan Moerart emmers totter concurrentie vande somme van vichtien ponden grooten - ende dit omme daermede te betaelen ghelycke somme die den voorseide Ellieul den voornoemde Roelens **schuldich is van coope van hommele** by hem ontfaen tzyen

contentemente –

den voorneomde transportant hem Roelens acceptant vande zelve jaerschaere emmers tot ghelycke somme maeckende vry acteur omme de zelve vande voornoemde Liebaert, Maes, Moeraret ende Boulenois ten voornoemde daeghe te innen ende ontfanghen als zyn eighen ende propre pennynghen

Actum present dheer Andries Maekblyde - burchmeester ende Maillaert vande Goosteene S.S. den xxiiij july 1619

Jacob Roelens is gehuwd met de wedewe van Jan Jacobssone

8 augustus 1619 – Antheunis le Jeune geeft zijn vrouw het vruchtgebruik van de woning – SAP Renten

Compareerde in persone **Antheunis Le Jeune ter eender zyde ende Margriete Mongave** zyne huusvrouw ter andere welcken Antheunis ut pure joonste ende affectie die hy de zelve zyne huusvrouw toedracht –

de zelve zyne huusvrouw haerer acceptatie ghejoont - ghegheven ende upghedreghen heeft - zoo hy doet by desen - t'bladt - usufruct ende woonste haer leven ghedeurende vande gherechte helft van een

huys metgaders van ghelycke helft van een lynne ende zeker roeden landts daermede gaende -
ghemeene met Mayken de dochtere van Caerle van Bossele ende Paulyne le Jeune - dochtere
vande zelven Antheunis -
staende ende ligghende inden Hellehouck deser jurisdictie aboutterende van oosten
tgasthuys deser stede - van zuuden joncker Michile Bulteel - omme by haer te ghebruycken
tzy voor haer eighen woonste ofte daermee haer proffyte te doene haer leven ghedeurende
zoo voorseit is
Actum present Abdries Makeblyde - burghmeester ende Andries Rebault, schepene
viijde ougst 1619

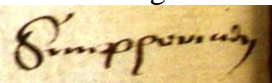
9 augustus 1619 – Hofstedeken 't Naelooxken te Proven – Renten SAP 397

Jan Wydts comparerende in persone
constitueert hem vooghe ende principal over **Franchois vandemuelene**
voor de somme van tzetich ponden zeven schellen parsiis
de welcke den voornoemde Franchois schuldich is an Charles De ram
van landspacht van **een hofstedeken ghenamt tnaelooxken**
ligghende inde prochie van Provene
begrepen de jaerschaere die vallen zal te baefmesse xvjc xix naestcommende
ende dat in voldoenynghe vanden ordonnantie ghegheven by de we wet van Veurne
inde zaecke voor hemlieden gheventileert hebbende tusschen den voornoemde Chaerles
heescher ten eender zyde ende den voorseyde Frans verweerder ten andere
Actum present Maillaert vande Goosteene ende Jan Folcke, schepenen den ixden oughst 1619

27 augustus 1619 – Broeder Andries, eremiet te Sint Janscappel - Renten – SAP 397

Jan Fobert compareerden in persone te kennen ghevende
dat hij omme de goede joonste liefde ende affectie die hij draeghende is tot **broeder Andries
Fobert**, zynen zone, eremydt residerende inde ermitaeghe van St. Jans Cappel,
casselrie van Belle,
hem heeft ghejoont ende ghegheven,
zoo hij doet by desen by titel van donnatie inter vivos
ter acceptatie van Andries Rebault ten desen present over ende ten proffytte van den zelve
broeder Andries,
eene erfvelicke rente van zeven ponden grooten by jaere losselick –
den pennynck xvjde –
innegaende heden, daete desen wannof teerste zal vallen ende verschynen zal den xxvij ougst
int jaere xvjc twyntich
ende alzo voorts van jaere te jaere – eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter
effective lossynghe van deiene die zal moghen gheschieden tallen tijden alst den voorseyde
Fobert zijne hoirs ende naercommers ofte ander cause ende actie hebbende, ande naer
volghende hypotheque goet dyncken zal - al teenen payement midts hopleghende de
voorseyde capitaale penninghen mette verlopen van dien naer rate van tyde in goeden ende
ghepermitterden ghelde ende omme den zelve Andries danof wel ende ghetrauwelick tge
bewaeren ende te verzekeren zoo heeftden voornoemde Jan Fobert eersten comparant
daerinne verbonden ende verbyndt hy desen by vorme van hypotheque een behuise hofstede
inden Edewaerthouck deser jurisdictie – groot veerthien ghemeten landts ofte daerontrent

ligghende al an een, daer nu

Simpporiaen

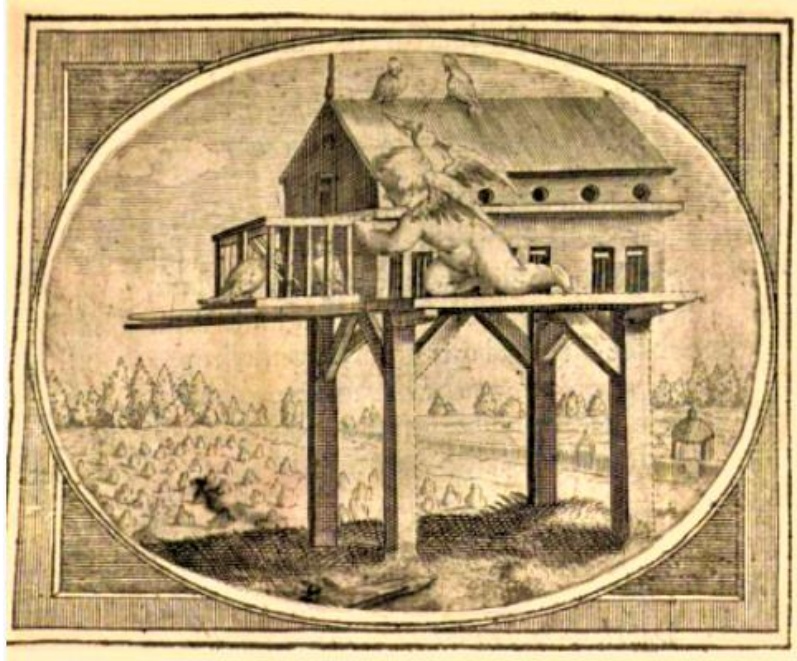
Deradt woont aboutterende van oosten van heere van ste. Bertins ende de wedwe van Jooris de Buckere

Van zuuden dyperstraete

Van westen M. Pieter Hylof, causa uxoris
ende van noorden Nicolais VandenDoene

ende voorts naer costume

Actum present Guillaume Floor, burchmeesters vander wet, Jaecques Wydts, Jan Bollaert, schepenen, Vervanghende Jan Folcke, schepenen den xxvijde augst 1619

2 september 1619 – Een lening van de gilde van t heilig sacrament - Renten – SAP 397

Compareerden in persooene Jan Fobert, Jaecques Wydts ende Nicolais Vos als kerckmeesters van de kercke van Ste. Bertins deser stede, kennende ende beleydende wel ende deuchdelick vercocht te hebben by cnsente van mijn heere de proost der selve stede ten desen present ende medecomparende metgaders van

Burchmeesteres ende schepenen deser stede an dheer Pieter vanden Peereboome inde qualiteit als ntfanghere vande ghilde vanden heylighen sacramente inde voorseyde kercke ten desen present ende ten proffyte van de zelve ghilde accepterende eene erfvelicke losrente van achtien ponden parisis by jaere den xden xvj c voor de somme van twyntich ponden grooten vlaensch by de voorseyde vercoopers in haerlieden voorseyde qualiteit thaerlieden contentmeente ontfaen innegaende heden daete deser wannof teerste jaer vallen ende verschynen zal den iijden septembris int jaer xvjc twintich ende alzoo voorts van jaere te jaere eeuwelick ende erfvelick ghedeurende emmers totter effective lossynghe van diere die zal moghen gheschiedden tallen tyden alst de vercoopers aerlieden naercommers in officie ofte andere cause ende actie hebbende ande naervolghende hypotheque goet dyncken zal, by twee egale paymenten midts op legghende telcken waerf thien pnden grooten over d'een helft vande voorseyde capitaele peninghen ende mette verlopen van dien naer rate va ntyde in goede ende ghepermitterden ghelde, ende omme d voorseyde ghilde danof wel ende ghetrauwelick te betaelen, zoo hebben de voorseyde kerckmeesters daerinne verbonden ende bij vorme van hypotheque veroblighiert zoo zij doen by desen een ghemet landts hommelfhof zijnde ligghende inden edewaertshouck deser jurisdictie ghehouden in pachte by Toussein dambre voor de somme van dertich pnden parsiis by jaere , aboutterende van westen de kercke van St. Jans, van noorden de kynderen van Chaerles van clyte, van zuuden Lambert Bocquet dies is besproken ende gheconditioneert dat den voornoemde ontfangher ende zijn naercommers in offciie zulle nmoghen de jaerelickse verlopen van de voorseyde tente innen ende ontfanghen vanden pachte van tvoorseyde hommelfhof, ende voorts met juny
Ende naer costume

Actum present Andries Makeblyde, burchmeeste van den commune, Jan Fobert, nicolays vande doene, andires Rebault, Jaecques Wydts, chrispiaen Munnen, jan Bollaert, Maillaert vande goesteene ende jan Folcke, schepenen
Den iijden septembris 1619

18 oktober 1619 – Vernieuwing van de wetten en de raden - SAP 435 - folio 53

De wet deser stede vernieuwt by myn eerweerde heere den abt van Sinte Bertins, heere deser stede upden xvij den octobris 1619

Burghmeester vande commune - Jan Fobert

Burgmeester vande wet - Andries Rebault

schepenen:

Cornelis Pierens - Jan Makeblyde - Nicolais Babelaere - Maillaert vande Goosteene - Jan

Denys - meester Jan vander Fosse - Pieter van Daele - Nicolais Devos - Jan Rouveroy -

Jaecques Caura

Tresorier - Jaecques Baert

Raeden deser stede vernieuwt by burghmeesters ende schepenen upden xix octobris 1619

Jaecques Baert, tresorier - Andries Makeblyde - Pieter vande n Peerbome - Guillaume Floor -

Guillaume Rouveroy - Nicolais vander Doene - Jaecques Wydts - Jan Bollaert - Christiaen

Mannen - Loys vande Goosteene - Franchois Folcke - Frans Pierens

Quartier vanden berecht van tcollegie vanden wet ghemaect ten voornoemde daeghe

1° Cornelis Pierens - Nicolais Babelaere - Nicolais Devos

2° Jan Makeblyde - meester Jan vander Fosse - Pieter van Daele

3° Andries Rebault, burghmeester vanden wet - Maillaert vande Goosteene - Jan Rouveroy

4° Jan Fobert, burghmeesters vande commune - Jan Denys - Jaecques Caura

Refectiemeesters ghecooren ende ghedenomeert by burchmeesters, schepenen ende raden deser stede upden xxvj octobris 1619

Maillaert vande Goosteene, schepene

Christiaen Mannen, raedt

Contrerolleur - Andries Makeblyde

Christiaen Mannen ende Guillaume Rouveroy, refectiemeesters vanden voorgaenden jare

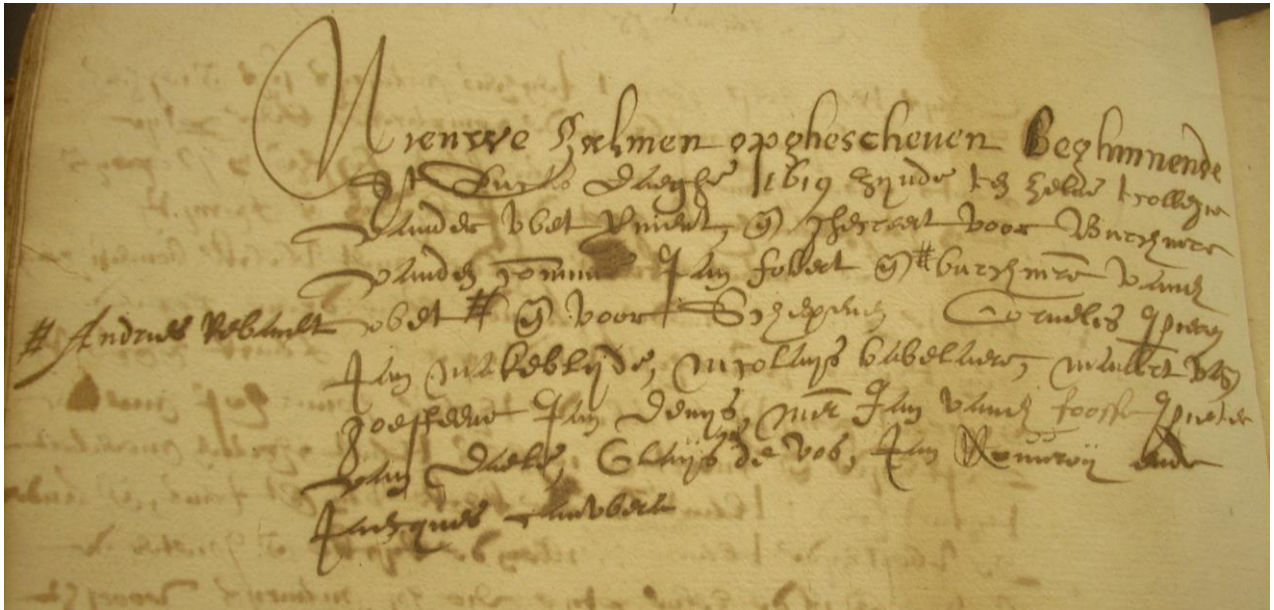
zyn ghetaxeert by wetten ende raden over haerlieden gaige ordinaire elck xij pond parisis

ende over haerlieden diensten extraordinaire ten regarde vande lastighe wercken tn zelve jaere ghedaen - elck xlvij pond parisiis maeknde tsamen jc xx pond parisis

Nicolais Babelaere als contrerolleur vanden voorgaenden jaere is ghetaxeert - xxiiij pond parisis

Den zelve Babelaere als gaugierder vande wynen ende bieren is ghetaxeert ter cause vande dienst by hem ghedeurende tvoorleden jaer daer inne ghedaen - xij pond parisis

18 oktober 1619 – Nieuw college – Halmen – SAP 367

Nieuwe halmen opghescheuen beghinnde St. Lucas daeghe 1619zynde ten zelve tcollegie vander wet vernieut ende ghecreert voor burchmeesters vanden commune Jan Fobert, ende Andries Rebault, burchmeester vande wet ende voor schepenen Cornelis Pierens, Jan Makeblyde, Nicolays Babelaere, maillaert vande Goesteene, jan Denys, meester jan vander Fosse, Pieter van Daele, Claeys Devos, Jan Rouvroy ende Jacques Cauwra.

21 oktober 1619 – De eed van het plakaat van de munte - SAP 435 - folio 55 – Subalterne wetten

Ondergenomde personen hebben omme te voldoen ter ordinantie van haers ende myne hoocheden ghedreghen by haerlieden placcaet vander munte vanden xijde septembris laetsleden ghedaen den eedt gheprescribeert byden zelve placcaete volghens tsommilarie staende ten vden article van dien up de xxj ende xxij daeghen octobris 1619

Anthonis de Loemele, baillu
 Ulrick Nicolais, Ampman
 Jan Fobert, burghmeester vanden commune
 Andries Rebault, burghmeester vande wet

Schepenen

Cornelis Pierens - Jan Makeblyde - Nicolais Babelaere - Maillaert vande Goosteene - Jan Denys - meester Jan vander Fosse - Pieter van Daele - Nicolais Devos - Jan Rouvroy - Jaecques Caura –

Mathieu Lottin, greffier - Jaecques Baert, tresorier - Andries Makeblyde, ontfangher vanden heere - Pieter van de Peerbome, ontfangher van de Heilige sacramente –
 Guillaume Floor - Guillaume Rouvroy - Nicolais vander Doene - Jaecques Wyts - Jan Bollaert- Christiaen Mannen - Loys vande Goosteene - Renault Meerlebeck - Jaecques Proventier - jan Wyts - jan Bouve - Dieryck Spetebroot - Ghilein vande Daele - Jan Maelbrancke - Augustyn Liebaert filius Augustyn - Nicolais Meerlevede - Franchois Keerle - Boudyn Beuten - Jaecques Melis - Jaecques Vasseur - Jaspas Verschote –
 Chaerles Leurein, ontfangher van de coopdaghen –
 Pieter Ellieul, notaris - Antheunis Winnebroot, notaris –

Jan Mazeman de jonghe –
 de vj dienaers van de heere -
 Baptiste vander Kynderen - Jaecques Boone - Matheus Mazeman - Jacob de Landsheere -
 Matheus de Keysere - Vincent Roens - Pieter Diedeman - Ghilein Diedeman - Jaecques
 Diedeman - Jan Folcke - Franchois Folcke - Caerle van Renynghe - Franchois Pierens -
 Cornelis Pierens de jonghe - Clais Beeke - Jan Maerten - Jacob Wanten - Jan vande Zande -
 Augustyn van Damme - Jan Coval de jonghe – Jacob vande Walle - Andries ende Jan de
 Muelenaere - Jan van Damme

23 oktober 1619 – De tienden van de stede - SAP 397 – Renten

Comparerende in persone
**Christian Liebaert filius
 Chrispiaen** -
 verkenende ende belydende
 wel ende deuchdelick
 schuldich te zyne an **Mayken
 Staessen**
 wedewe vanden voornoemde
 Christiaen, zyne moedere -
 ten desen present ende
 accepterende - de somme van
 vvyf ponden zes
 schellynghen acht grooten
 vlaensch -
 procederende van
 landspachte ende gheleenden
 ghelde - belovende de zelve
 somme te betaelen ter wille

ende gheliefte van tvoornoemde Mayken -
 ende omme haer danof wel ende ghetrouwelick te bewaeren ende verzekeren metgaders
 vande boorgschap by haer over den voorseide eersten comparant ghepreseteert ten proffyt
 vanden heere deser stede - ter cause vande thienden by hem angheslegghen ende ghepacht -
 ten jaere 1618 ende ten jeghenwoordighen jaere ende ontblootynghe xvjc neghenthiene -
 bedraeghende tsamen veetich ponden zes schellynghen acht pennynghen grooten vlaensch -
 volghende de wettelicke verpachtynghe ghedaen ter voorseide twee jaeren ende
 ontblootynghen -
 zoo heeft den voorseide eersten comparant daerinne verbonden ende wettelick verobligiert
 zoo hy doet by desen -
 onderhalf ghemet gherslant teenen bilcke metten huuse daerup staende daer den voorseide
 Christiaen nu presentelick inne woont -
 staende ende ligghende up de watoestraete deser stede
 Item een huys stande inden Lyssenthouck deser jurisdcitie by de grave daer Hendryck
 Janssone nu ine woont
 Item twee coebeesten danof deen is grysde ende dander zwart van haere -
 toedien oock alle de mueblen ende catheilen tzyen huuse ende hove zynde -
 gheene ghezondert nochte ghereserveert - present ende toecommende -
 omme by faulte van betalynghe ende in tcas van beschathede de selve daeranne te verhaelen
 ende recouvreren al volghende de costume deser stede in ghelycken gheuseert
 Actum present Andries Rebault ende Pieter van Daele, schepene -

den xxijde octobris 1619

30 oktober 1619 – Christiaen Glorieux en Loyse nemen een lening op bij Renault Meerlebeck - SAP 397

Christiaen Glorieux ende Loyse zyne huusvrauwe nemen een lening op bij **Renault Meerlebeck** -

en geven als borg:

verbyndende daerinne de voornoemde vercoopers by voorme van wettelicke pande ende assignement -

één haerlieden huys staende upde Casselstraete deser stede opde erfve vande kynderen van Jan vander Clyte -

aboutterende van westen de zelve straete - van zuuden tkerckhof van Onse Lieve vrouwe - van oosten tzelve kerckhof ende van noorden Christiaen Moeraert

De tienden van Warneston - 22 oktober 1619

30 oktober 1619 – Stederechten – SAP 435 – Subalterne wetten – transcriptie Henri Vandenberghe

Verpachtijnghe van diversche rechten deser stede voor den tyt van eenen jaere inneghaende xviiien octobris 1619 ende expirerende den xvijen octobris 1620 ghedaen den xvijen octobris 1620. Ghedaen up den xxxen octobris 1619

marge vj p. parisis

Den pacht vander calcyde is ghebleven op Mouris CHYS als laetst verhooghere ende meest biedende voor de somme van iiijxx iiij p. parisi

marge

wyn vj p. parisis

den pacht vanden ghebranden wyn is ghebleven van Andries REBAULT voor de somme van Lij p. parisis

marge

wyn vj p. parisis

den pacht vanden azyn is ghebleven up Jaecques STEVEN voor de somme van up

Lj p. parisis

marge

Wyn iij p. parisis

den pacht van t'seysere meyken ende clarette en is niet inghestelt

memorie

6 november 1619 – Losrente met grond 't Leeuken – Renten SAP 397

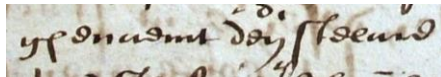
Jaecques van Renynghe ende Janneken zijne wettelicke huusvrouwe comparerende in persoone

kennen ende belyden wel ende deuchdelick vercocht te hebben an **Boudewyn Beuten**, ten desen present ende accepterende

een erfvelicke losrente van zes ponden vyf schellen ende grooten bij jaere –
den pennynck zesthiene
voor de somme van hondert ponden grooten vlaensch by de vercoopers thaerlieden
conentemente ontfaen inneghegaen zynde den xxijde octobris lastleden,
wannof teerste jaer vallen ende verschynen zal den xxijden octobris naest commende int jaer
16 hodnert twintich ende alzoo voorts van jaere tot jaere,
eeuwelick ende erfvelick ghedeurende
emmers totter effective lossynghe van diere die sal moghen gheschieden tallen tyden alst de
vercoopers haerlieden hoirs ende naercommers ofte andere cause ende actie blyvende inde
naervolghende hypotheque goet dyncken sal
al teenen payement
midts opleghende de voorseyde respectie penningen mette verlopen van dien naer raete
van tyde in goeden ende ghepermiteerden ghelde
verbyndende daer inne
deen helft van **een woonhuys** metten erfve daronder ende achter liggende ghedecte met
schaillien, staende ende liggende binnen desen stede **byde oude mart** met de helft vanden
ambachte van de huyvettere danof dander helft competeert Lodewyck van Reninghe paelende
tzelve huys ende erfve van westen jehens thuys van Marie Schys - tnoortzyde de beeke, van
oosten jehens derfve ghemeene **tleuken** van zuuden doude mart,
Item de helft en vijf lynnem I roeden **hommelhof** liggende in Haghebaerthouck ghemeene
metten voornoemde Lodewyck, streckende zuut ende noort, tnoortzyde tmeriestraetjen, de
westzyde de nieuwe straete, tzuutzyde Bellestraete, doostzyde Pieter vande peereboome
Item de helft van ij ghemet en half landts

Ghenaemt **den steelare**

Ghemeene als vooren aboutterende met doostzijde tlant van de sterfhuuse van wijlen Jaecques
van Renynghe, de westzyde vornoemde pierbus tzuutzyde de hofstede van jaequeus floor vor
desen zuuver ende onbelast ghewest sheeren grontrenten

Actum Pieter Babelaere – M. Goesteene – J. Fooffaen Pieter daels ende -
6de novembre 1619

12 november 1619 – Pieter Ellieul neemt een lening op bij Francois Colpaert – Renten – SAP
397

Pieter Ellieul ende Willemyncken zyne wettelicke huusvrauwe, comparerende in persone,
kennen ende belyden wel ende deuchdelick vercocht te hebben
an dheer **Francois Colpaert**,

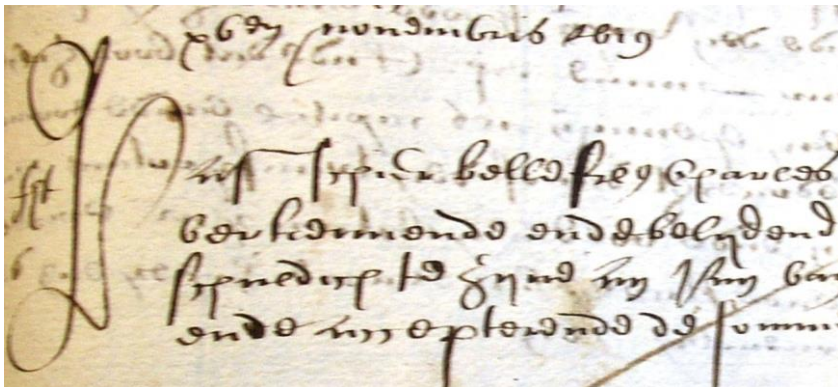
Ten desen present ende accepterende een erfvelicke losrente van vier ponden grooten by jaere
– den penninck zesthiene – voor de somme van vierenzestich ponden grooten vlaenschvan
welcke somme den voornoemde Ellieul ende zyne voornoemde huusvrauwe hemlieden
kennen vernoucht ende te vullen beaelt

Beloovende de voornoemde Ellieul ende zyne voornoemde huusvrauwe de zelve rente
jaerelicx ten gheldenden ende betaelen anden voornoemde Colpaert zyne hoirs ende
naercommers ofte haerlieden actie hebbende by transporte, successie ofte anderssins opden
eersten octobris

wanof teerste jaer van betalinghe vallen ende verschynen zal den eersten octobris int jaer xvjc
twyntich ende al zoo voorts van jaere te jaere ende payemente te payemente totten lossynghe
die de zelve Ellieul ende zyne huusvrauwe hemlieden hoirs ote naercommers propretarissen
vande naervolghende hypotheque zullen moghen doen tallen tyden alst hemlieden believen
zal met zesthien poonden grooten

seffens in afmynckynghen vande capitale pennynghen
 metgaders telcken dachterstellen ende verlopen naer raete van tyde in goeden ende
 ganckbaeren ghelde
 ende omme den voornoemde Colpaert wel ende deuchdelick te verzkeeren, zoo hebben de
 voorseide Ellieul ende zyne voornoemde huusvrauwe hier inne verbonden ende verbynden
 mids desen een huus staende inde Gasthuusstraete deser stede, steckende van vooren ter state,
 achterwaert tot inde schipvaert – van westen de wedewe pieter Waghers – van oosten den
 voornoemde Ellieul, metgaders derfve daer neffens daer tcomptoir vanden voornoemde
 Ellieul op staet – streckende achterwaert totter beelie voorseit van oosten dheer Andriess
 Makeblyde – van westen tvoornoeme huys met alle de catheilen derup staende
 item een partie hommelmhof liggende int ‘tElsenbrugghestraegen, groot drie ghemeten ofte
 daerntrent – van noorden maerten pladdys – van westen de straete van zuuden jo. Charles
 Claes ende van oosten Willem Scherrier, tzelve hommelmhof voor desen belast in eene rente
 van vier ponnden groten by jaere ten proffytte van jan de keerle –
 omme by ghebreke van betalynghe vande jaerlicsche tachterheden de zelve daerupp te
 verhaelen ende recouvreren naer de costume deser stede ghelycken gheuseert
 actum present Jan Makeblyde, Maillert vnde Goosteene ende jan Denys, vervnghende Corneel
 Prevene ende meester Jan Foossaert, schepenen
 den xijde 9bre 1619

16de november 1619 – Hop verkocht - Renten

Passchier Bellefce Charles
 Comparerende in persone
 verkennende ende belydende wel ende deuchdelick schuldich te zyne
 an **Jan van Fechelen**
 ten desen present ende accepterende
 de somme van thien ponden zeshien schellinghen en viij grooten vlaensch
 procederende van coope ende leveringhe van vyfhondet ponden hoppe
 by den voorseiden Passchier,
 eersten comparant tzynen tcontentemente ontfaen,
 belovende de zelve somme te betaelen den xxden octobre naestcommende int jaer xvjc
 twyntich al teenen payemente,
 ende omme den zelven Fechelen danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren
 zoo heeft den voornoemde eersten comparant daerinne verbonden ende speciael verobligiert,
 zoo hy doet by desen, anderhalf ghemet zaylandt liggende inde Peselhouck deser jurisdictie,
 streckende oost ende west,
 de zuutzide langhes de Schipvaert,
 de noortzyde de landen van Jan Fechelen
 toosthende daeldynghen van Jo. Pieter vande Stichele

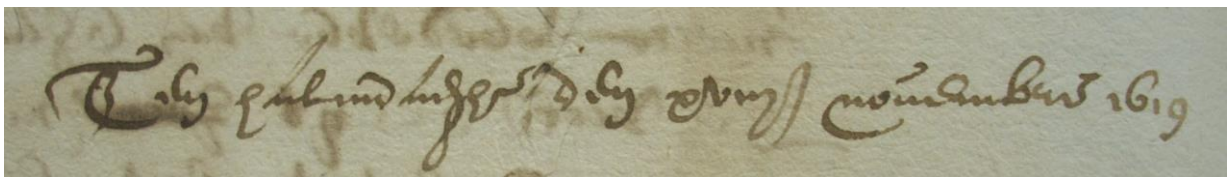
twesthende van de Mey,
item twee lynen lij roeden gherlant inden zelven houck, streckende zuut ende noort
tzuuthende de voorseyde aeldynghen Pieter vanden Stichele, van oosten Christiaen Moennen,
van westen Jan Fechelen, voor desen belast met xij pond parisis by jaere ten proffytte van den
voornoemde Fechelen, zonder meer
Omme by faulte ende ghebreke van betalynghe vande voorseyde somme ten voorseyde
daeghe de zelve somme te verhaelen ende recouvreren al volghende de costume deser stede in
ghelycken gheuseert
Actum present Jan Denys ende Pieter van Daele, schepenen den 8sten november 1619

18 november 1619 – Hout voor de armen van Sint Jans – Halmen SAP 367

Ten halmdaeghe voorschreven

Andries Rebault ende Christyne Wtendaele zijne gheselnede
draeghen op vut pure charithate ende devotie anden tafel van de aermen in St. Jans binnen
Poperynghe
een half ghemet elst ofte daerontrent – erfve ende catheil –
gheleghen inden Edewaerthouck deser stede – achter de heerberghe vanden **Groote Eecke** –
aboutterende van oosten Chrsitiaen Moenaert – van noorden waterloop – van zuuden Maelen
Verslype te ontblooten in 1620 by **Frans Bervoet** waeraff den coop vande taillie es ten
proffytte vande donateurs
ende dat op dese conditie dat de zelve aermemeesters alsdanne zynde in officie zullen telcken
zeven jaeren naer deerse ontblootynghe de taille doen maeken in fagooten zonder pensen
daeruit te slaene ende het facheel van plandtsoenen commende
bedeelende de zelve ande aerne lieden vande zelve prochie zynde van Poperynghe ghebooren
ende ten jaer vande ontblootynghe zullen dezelve aermemeesters doen singhen een messe van
requiem tot laevenisse vande zielen vande donateurs ende doen luuden de messe met de
tweede clocke waer vooren den pastuer capelaen ende coster zulle nehbben I pond parisis te
bedeelen elcdk zijn portie ende zoo verde hy in faulte zyn te doene zullen de naeste vrienden
daer an handt slaen ende tzelve doen doen zonder jeghensegghen,
aldus wettelick verkendt ende **Pieter de Witte** als aermemeester inde voornoemde kercke
jeghenwoordelick compareerende heift de donatie ontfaen metten last voorschreven tot
proffytte vande voorseyde aermen
actum xvij november 1619
present burchmeesters ende schepenen voorschreven

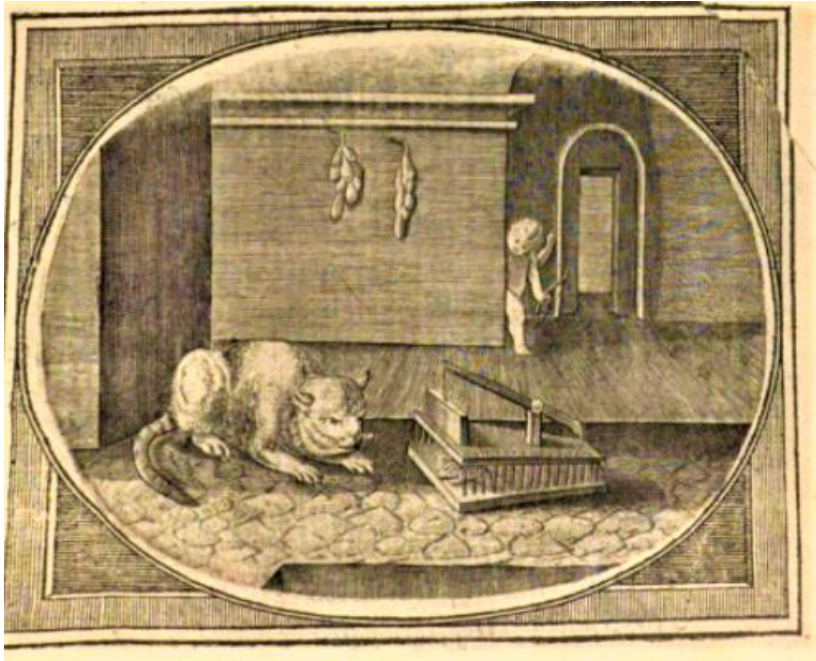
18 november 1619 – De dis van Sint Bertens koopt land – Halmen – SAP 367

A photograph of a handwritten signature in brown ink on aged, yellowish paper. The signature is written in a cursive script and includes the date '1619' at the end. The text is somewhat difficult to decipher due to the cursive style and fading.

Guillaumes Rouvroy ende Boudewyn Beuten
inde qualiteyt als dischmeesters in St. Bertens binnen de stede van Poperynghe,
hebben ghecocht ten proffytte vande voorseyde disch ende ghemeenen aermen themlyeden
oorboire

Jeghens **Robert du Flouck** ende jeghens zyne huusvrauwe
 te weten een ghemet zaylants mette catheilen daerop staende, ligghende inden Peselhouck –
 commende van zuuden opde Schipvaert
 West tlandt van de voorseide disch van Ste. Bertens
 Ende Jan Huusse – noort zeker voetwech van oosten den zelven disch ende talndt van jan
 Pierens belast met sheeren rene zodner meer
 Ende dit omme de somem van xiiij schele grooten vlaemsch de partij te betaelen zuuver ende
 ghereet ghelt metten halme
 Aldus ghehalmp over erfve
 Dach ende daete voorschreven

11 december 1619 - PROCES TEGEN DE VAGABONDEN – Processen – SAP 121 A

Informatie preparatoire
 ghehouden by den bialliu
 der stede van Poperynghe
 jopende zeker instetenen
 van eenighe gasten,
 bedelende achter lande
 ende ghehoort den xjde
 december 1619 de gonne
 hier naer volghende.

**Catharyne Kiens filia
 Pieters, huusvrauwe van
 Caerle Wycquaert, oud
 xxxj jaeren ofte daerontrent**
 - op eedt gheexamineert,
 verclaerde warachtich te
 zyne dat opden neghensten
 decembris 1619 ontrent de

half achternoeve thaeren huuze ghecommen zyn drie zoo vier gasten -
 ghecleet met langhe pandrocken, naer haer memorie - graeu van coleure - hebbende de twee
 (zonder ghemerckt te hebben op dander) elck een stock van zesse zoo zeven voeten lanck -
 zoe haer dochter - welcke stocken hadden ten eynde een pin ende een haecxken daer an van
 yzere - hebbende een ghecokelt haer ende hebben deze gasten eerst 'rudelick ghesproken -
 vraghende jeghens de deposante wel vrauken zouden ons rycke maken -
 daeruppe zy zeyde wat zoude ick ulieden rycke maken - ick ben zelve arm - daer oppe zy
 zeyden - gaet an gaet an, gheeft ons wat en laet ons deure gaen.
 hebben daer naer de zelve gasten ghevraecht naer elck een vleesschenbroot ende alzo de
 zelve deposantie zeyde tzelve niet te hebben - hebben ghevraecht om een pennynck om over
 den wech te gaene end alzo zy oock zeyde niet te hebben - vraeghden eyndelick andermael
 om een stuck broots om gods wille ende gaf de deposante an een van hemlieden een
 boteranbroot ende bin dat de deposante besich was met tzelve te snyden was ondertusschen
 een babyne van haer vlassen gaerne by hem gheweert - welcken gast de zelve almoessen
 ontfanghen was met ghecokelt haer zoo voorseit es -
 hebbende eenen hooghen zwarten hoet an met cleen voyen ende een grauewen langhen
 pantrcok ende zyn alzo deure ghegaen zonder iet anders te doene -
 slutende zy den 11de december 1619 toorconde by laste Catherien Kiens

Mahieu Caillau, landsman van zynen style, oudt liij – 54 - jaeren ofte daerontrent, verclaerd op zynen eedt, dat opden voornoemde neghensten december 1619 wat voor den avont tzynen huuze gehcomen zyn vier gasten –

den een met een pantrock ende een hooghen langhen zwarten hoet, met smalle voykens - hebbende een stock met een yzeren haecxken an - zonder eenich zonderlinghe merk gecommen te hebben an dander ende hebben hem ghevraecht met rude woorden –

Wel meester wildy ons rycke maken - den depositant andwoordende -

Ick om achter een peert te loopen - hebben alsdan ghezeyt gheeft ons elck een stick gheld ende alzo den attestant zeyde gheen ghelt te hebben ende dat zy ze elck een stick teten

gheven zoude - es binnen ghegaen ende heeft voor elck een stick ghesneden ende alzo hy vooren an zijn camerveyenster quam vond dat den voornoemde geleyt hadde op een lade

afghetrocken apparentelick metten zelven haeck tot onder de zelve veynster- buten inden

lochtynck ende vond den depositant zynen mantel dien hy te vooren gheleyt hadde op een lade

afghetrocken apparentelick metten zelven haeck tot onder de zelve veynster ende oock zijn

cazacke ende wambays die gheleghen hadden op een tafelken waers oock af ghetrocken ende hadde den zelven gast zyn een handschoen afghetrocken die hy den depositant toechde omme

hem texuseren van eenighe dieverien -

zegghende niet anders te hebben dan zyn handschoen ende alzo den attestant hemlieden

hardelick toesprack omme de zelve redene zijn van daer ghegaen zonder dat den deypoant

zoude connen zegghen wat zy zeyden als tzelve niet verstaen hebbende - midts zy vremde tale spraken -

slutende over zulcx als niet breeders wetende zijn attestatie

toorconde zyn handtteecken den xiiiijde decembre xvjc neghentiene

Janneken de huusvrauwe van Adriaen Friemaut - oudt 40 jareen ofte daerontrent - op eedt ondervraecht verclaert dat hy wezende tharen huuze opden ix december laetstleden, in een camerken ghestolen es een root vrouwenrockxken, een slaeplaken ende een blauwe lynnynen vrouwen schortecleet - toebehorende haer dochterken –

twelck zy gheware wert tusschen acht ende neghen heuren voor de noene, byden tzelve tot ontrent dien tyt aldaer gheweest hadde op tbedde van tvoornoemde dochterken opden zelve dach ghezonden was

ende vraghende jehghens de ghebeuren of zy niemant en hadden ghezyen zeyden dat nnen, ghereserveert dat de wedewe van Joos Bortier die daer neffens woont zeyde dat daer eenighe gasten gheweest hadden, die vremde waeren, zonder meerder af te vraghen des anderen daechs zijn thaeren hove ghecommen drie vremde gasten, wanaf dat eenen hadde een graeuwen pielaken rocken

naer tzegghen van haren man ende kynderen ende hadden een langhen pinstock met eenen

yzeren haeck an ende zeyden de zelve gasten jehghens sdepositants kynderen - hoe gaeter zidert

ghisteren - cause dat zy suspicie namen dat de zelve gasten de voornoemde partijen ghestolen

hadde, zoo oock de zelve opinie hadden de gonne int ander deel vande huuze woonende -

zonder breeder daerof te weten

slutende over zulds den 18 december 1619

toorconde

Aldus gehoord ende gheexamineert in daghe ende jaere al boen my als wetschepen toorconde Ellieul

Oliemolen